

חטאת דהתראת ודאי איסורא. ראשונה פלוגתא דר' יוחנן וריש לקיש דהתראת ספק הויא איסורא. אמר רב מרי אף אנן נמי תנינא נדרי שגגות כיצד כו' קונם שאני אוכל ושאני שותה ושכח ואכל ושתה. פי' קונם ככר זו אם אוכל אם אשתה ושכח ואכל ושתה מותר לאכול הככר. וכן^כ גבי שבועות שגגות שבועה שלא אוכל ככר זו אם אוכל ואם אשתה ואכל ושתה מותר לאכול הככר. אלמא בתנאה נמי בעינא דליהוי אדם בשבועה ואם שכח תנאו אין כאן שבועה כלל. היינו דרבא דאמר אכל את הראשונה בשוגג ושנייה במזיד פטור, דלאו אדם בשבועה קרינא ביה כיון ששכח תנאו. ובדין^כ הוא דהוה ליה למיתני מותר לאכול את השנייה דהא שבועות שגגות מותרות. אלא אידי דאמר בסיפא חייב אמר ברישא פטור וה"ה דמותר.

ולכל הלשונות^כ איכא פירכי טובא. וללשון^כ רבינו ש"י יש להקשות מאי שנא דבכולה שמעתא קרי לתנאי^כ ראשונה ולאיסור אחרונה, ובשלהי שמעתין קרי לה בהדיא תנאה ואיסורא, דקאמ'ר שתייהן במזיד אכליה לתנאי והדר אכליה לאיסורא, הוה ליה למימ'ר אכל את הראשונה ואח"כ אכל את השנייה. ועוד מ"ט לא איירי תלמודא באכל את השנייה ואכל^כ את השנייה בין לגבי שוגג בין לגבי מזיד^ל. וכל הנך שמעתא נקט ליה פטורי מקמיה חייוביל^א. אבל לפי גירס' ר"ח לא אזיל בהדא^א שיטתא.

וחייב קרבן, דאדם בשבועה היה בשעת אכילה בין אכל תנאי בין אכל איסור. שניהן בשוגג פטור שתייהן במזיד אכליה לתנאי והדר אכליה לאיסוריה חייב מלקות. דהתראת ודאי על אכילת איסור אתיא. אכליה לאיסוריה והדר אכליה לתנאיה פלוגתא דר' יוחנן וריש לקיש בהתראת ספק. דאכילת איסור הויא [התראת]^י ספק והתראת תנאי לאו התראה היא כדפרישי'. ושני^ט שגגת תנאי מהתראת תנאי. תל'אן זו בזו אכל' זו בזדון עצמה ושגגת חברתה וזו בזדון עצמה ושגגת חברתה פטור גרסי^ט. אראשונה פטור אף על גב דבזדון עצמה אכלה ולא היה אנוס ואח"כ אכל השנייה בזדון עצמה וכבר אכל התנאי, והוי כמו ככר ומצטער עליה דאמרינן לעיל (כו ע"ב) לא הוי שב מדיעתו, ואינו ת"ח לידע שהיה אנוס מאכילה הראשונה על זו ומותר בה כדמפרש לקמן, דהא בזדון עצמה קאמ'ר מכלל דלא ידע^י. זו בשגגת עצמה ובזדון חברתה חייב גרסי^י. חייב קרבן אחד על אכילת השנייה דעליה לא היה אנוס שהרי היתה הראשונה בזדון. ועל הראשונה פטור שהרי אנוס עליה. ושב מדיעתו קרינא ביה כיון שאכל את הראשונה תחלה בשוגג ובאחרונה אוכל על' התנאי דקאכל איסורא מיהא בהיתרא אכליה מהשתא תנאיה לית בה מששא ושב מדיעתו קרינא ביה^כ. והוי כמו ככר ומסתכן עליה דפשיט' דשריב^א. שתייהן בשוגג פטור שתייהן במזיד אשנייה^כ מיחייב

כו. עד לקרי' שלהלן לקוח מכ"י הנ"ל. כפ. צ"ל ואח"כ אכל את הראשונה. כ"ה בכ"י הנ"ל. 5. פירוש: לרש"י ש'ראשונה' היינו של תנאי ו'שניה' היינו של איסור, וכאילו אמר רבא אכל של תנאי בשוגג ושל איסור במזיד אכל של תנאי במזיד ושל איסור בשוגג, א"כ למה לא הוסיף רבא לפרט: אכל את השניה (היינו של איסור) בשוגג וראשונה (של תנאי) בשוגג אכל השניה (של איסור) במזיד וראשונה (של תנאי) בשוגג וכו'. משא"כ לרבינו ש'ראשונה' היינו אכילה ראשונה ו'שניה' היינו אכילה שניה, א"כ נכללו בזה כל האופנים. והקושיא גם בתוהרא"ש. 4. נראה שכאן חוזר למה שאמר לעיל תלאן זו בזו וכו' פטור גרסינן ובבבא שניה חייב גרסינן. שהיא גירסת ספרים שלנו. אבל ר"ח גריס איפכא כמו שהערנו שם, בבבא ראשונה חייב ובשניה פטור, וקאמר רבינו דמנוסח דברי רבא מוכח כגירסתנו, שהרי בתחילת דבריו נקט רבא פטור לפני חייב וא"כ מסתבר שה"ה בבבא זו של תלאן. 4. בכ"י הגניזה כנ' בחדא.

ראשונה היה האיסור ושניה התנאי, וא"כ אכל האיסור במזיד ושגג בתנאי. יד. מכ"י הגניזה. 5. =ושאני. ורצה לומר ששגגת תנאי מחייבת קרבן ואילו התראת תנאי אינה מחייבת מלקות למ"ד התראת ספק לא שמה התראה. 6. לאפוקי מגירסת ר"ח דגריס חייב. ועי' להלן בסוף הסימן. 7. ונראה שלזה נתכון בעה"מ שכתב (ד"ב סע"א) ויש מי שפי' להא דתלאן זו בזו בשאינו ת"ח כדי לפטרו באכילה הראשונה. וסמך על לשון זדון עצמה, לומר כסבור הוא מזיד אף במה שהוא מותר ואינו שב מדיעתו. (בכ"י בזדון בזדון עצמה. וטס"ה). יח. לאפוקי מר"ח דגריס פטור. יט. צ"ל ש"פ. כ. עי' מה שהעיר הר"א ליכטנשטיין בהע' לחי' הרמב"ן עמ' קכה הע' 368. כא. כדאמרינן שם כו ע"ב. כב. כ"ה בכ"י הגניזה. בכ"י 'ראשתייהן' וטס"ה. כג. עד הככר שלהלן לקוח מכ"י הגניזה. כד. וכ"ה לשון הרמב"ן בחי'. וכ"ה בבעה"מ הנ"ל. כה. כ"ה בכ"י הגניזה. בכ"י 'הלשון'. כה. כ"ה שם. בכ"י 'ולשון'. כו. רש"י.

חייב. אבל כשאמר לו צא והתרפס עלי מנת המלך, במה שתוכל משמ[ע], הוא יכול לרצותו במעות על כן מותר. וכן מלטיני מן העוצר במה שאתה יכול.

ונראה שאין חילוקין הללו אלא כשהיה חייב לו יין, אבל אי לאו הכי נראה שמותר שהרי מנא ליה שיפצנו ביין הואיל דאין זה מחוייב לו, ואפילו פיצהו הגוי מה לי אם לא ברשותו עשאו¹¹.

תרצח

פסק¹² עד שלא מדד מותר (עא ע"א). וכמו שמפרש בגמ'¹³.

אמר אמימר משיכה בגוי קונה (שם). לא הוצרך אמימר ללמדנו על המשיכה שהיא בעצמה קונה, דהא אשכחן דאית בהו חזקה כדכת' וישב ממנו שבי¹⁴. ועוד דבין ריש לקיש¹⁵ לר' יוחנן דאמ' משיכה בישראל קונה ולמ"ד מעות קונות ולא משיכה, היכא דליכא אלא משיכה קני, כדאמרינן בפ' הזהב (מח ע"א) קרא ומתני' מסייע ליה לר"ל¹⁶ דתנן נתנה לבלן ואמר רב לא שנו אלא דלא מיחסרא משיכה אבל מיחסרא משיכה לא, שהרי¹⁷ ישראל אינו קונה אלא במשיכה, והיכא דליכא שום משיכה קונה¹⁸, כמו כן הגוי פשיטא שקונה¹⁹. וגם אם הוא דרך מכר ומשך זה המעות וזה מה שכנגדו יקנה, להא לא

כהנות כו'. הכי משמע באותה שעה שהיא כיבשה²⁰, אפילו משם ואילך הלכו הכהנות משם נאסרו משעת השבי, על כי שבאותה שעה היו בשעת מלחמה. ומעניין המשנה²¹ אתה למד, דקא תני סיפא א"ר זכריה בן הקצב המעון הזה לא זזה מידי משעה שנכנסו גוים לירושלם עד שעה שיצאו²². ובעניין זה מיירי מתניתין. ומשום הכי קפריך מתני'²³. דאי כגון שנכנסו ותפסו ולא יצאו וא"כ הרי הוא להם כשעת שלום שהרי כבר היא בידם. על²⁴ הכי משתמע ליה מתני' עיר שכבשה קרקום מאותה שעה שנכנסו נאסרו אף על פי שהלכו לאלתר. (ו) **לבעול יש פנאי לנסך אין פנאי**. ובכתובות איכא תירוץ²⁵ אחרינא. ש"מ דהאי (נראה) [נראה] לו לתלמוד. משום הכי אינו מתרץ תירוצו אחר. וכיוצא בו מצינו בהרבה מקומות את הנראה²⁶ לו מתרץ במקום אחר.

תרצז

פוסק²⁷ תחתי לעוצר (עא ע"א). וכגון²⁸ שחייב לו יין שהואיל ואומר לו פול תחתי לעוצר, בכל מה שאני מחוייב אתה במקומי. ונמצא שאם הוא נותן יין בחובו וזה משלם לו הרי שדמי יין הוא נותן לו שהרי במה²⁹ זיכה לו פירעון ופרע חובו באיסורי הנאה. אף כי אמר לו בהדיא פול תחתי במה שאני

נו. אולי בזה. בכ"י אד' הנ"ל: במה זכה לו ופרע וכו'. נז. וכ"ה בסתם בתוס' ד"ה הא. ובשם רבינו בתוס' ר"י מפאריש בשיטת הקדמונים. נח. אינו לשון רבינו תם אלא של תלמיד כדמוכח להלן. נט. כמבואר בגיטין לח ע"א. ור"ל שהמשיכה עצמה תפעל כחזקה. ומצינו כן בריטב"א ב"מ צט ע"ב: כי המשיכה היא חזקת של מטלטלין. וצ"ב לפי זה מאי מיייתי רב אשי ראייה דמשיכה אינה קונה מסביותא, הרי שם המשיכה בגוף היין ולכו"ע צריכה להועיל כחזקה. ואם תאמר שרב אשי חלוק גם בזה, א"כ מאי קאמר לא הוצרך אמימר ללמדנו, הרי הוצרך שהרי אין זה לכו"ע. [ודע שמש"כ שחזקה קונה בגוי דלפינן מוישב, אינו כשיטת ר"ת להלן סס"י תרצט דרק בכיבוש מלחמה קונה בחזקה]. ס. דאמר משיכה בישראל קונה, ולמ"ד מעות וכו'. [לר' יוחנן] אולי נכתב כהגהה על 'למ"ד' ונכנס שלא במקומן]. פא. קרא וכו' מתניתא מנלן דתניא וכו'. פב. קרי: הרי שישראל. פג. היינו בנתנה לבלן. פד. במשיכה היכא דליכא מעות. וכדברים האלו מצינו באו"ז ב"מ ס' קמו [וכ"ה בתשובותיו ס' תשנב]: מיכן יש לי

[שם יש בידינו רק כ"א ואילו כאן יש בידינו רק כ"י]. וכגירסת ספרנו בדק"ס לכתובות שם. מח. וכ"ה בקצרה בתוס' כאן ד"ה ורמינהי ובתוס' ר"י מפאריש בשיטת הקדמונים. מט. דכתובות כז ע"ב. נ. ומדייק רבינו מדקאמר 'משעה שנכנסו' משמע שגם בזמן זה, דהיינו זמן כיבוש, חיישינן. נא. ר"ל משום שהבינה הגמ' שהמשנה דכהנות מיירי גם בזמן כיבוש, פריך איין נסך. נב. אולי: משום הכי. ור"ל משום שאחר שתפסו חשבינן כשעת שלום, משתמע ליה דמיירי אפילו קודם שתפסו. נג. תירוץ אחרינא. שתירצו שם עוד כאן בכרכום של אותה מלכות כאן בכרכום של מלכות אחרת. ובאו"ז למסכתין ס' רמז [הו"ד בהג"א כאן] אכן נקט להלכה גם תירוצו זה. וכן בפסקי הרי"ז כאן. אבל רוב ראשונים ס"ל כרבינו, עי' רא"ש כתובות פ"ב ס' ל וקרבן נתנאל שם. נד. לכאורה צ"ל שאין נראה לו. או שחסרה בבא: את הנראה [לו מתרץ ואת שאין נראה] לו מתרץ במקום אחר. נה. כ"ה בערוך ע' פל ה. לפנינו עול. לעוצר, בכ"י אדלר לעוצר, ועי' רש"י. נה. עד לעוצר' שלהלן לקוח מכ"י הגניזה. ועי' להלן ד"ה ונראה.